

Útvar hodnoty za peniaze

Ministerstvo financií SR / www.finance.gov.sk/uhp

Hodnota za peniaze
projektu

Centrálne API Manažment Platforma (Platforma pre publikovanie služieb štátu cez Open API)

február 2019

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Upozornenie

Jedným zo zadaní projektu Hodnota za peniaze je ekonomicky posudzovať plánované verejné investície. Tento materiál je hodnotením Ministerstva financií SR k pripravovanému projektu v zmysle uznesenia vlády SR č. 453/2018 a 471/2017, úloha C.2. Hodnotenie pripravili Štefan Kišš, Juraj Mach a Martin Kmeťko a na základe štúdie uskutočniteľnosti projektu.

Zhrnutie a hodnotenie

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (ÚPVII) predkladá na riadiaci výbor OPII projekt „Centrálne API Manažment Platforma (Platforma pre publikovanie služieb štátu cez Open API)“ s počiatočnými investičnými nákladmi 7,5 mil. eur. Celkové náklady na vlastníctvo projektu za 10 rokov sú 13,1 mil. eur. Projekt vytvára platformu pre publikovanie digitálnych služieb štátu v otvorenom štandarde (Open API), čo umožní ich efektívne využitie aplikáciami tretích strán. V zmysle národnej koncepcie informatizácie verejnej správy (NKIVS) a novely zákona o eGovernmente je povinnosťou OVM pripravovať všetky novo vytvárané služby v súlade so štandardmi publikovania elektronických služieb a publikovať ich prostredníctvom Centrálnej API manažment platformy. Štúdia vyhodnocuje vytvorenie centrálnej platformy ako nákladovo efektívnu alternatívu voči budovaniu rezortných platforiem. Pred realizáciou vybraných modulov je potrebné dopracovať metodické materiály.

Hodnota za peniaze IT projektov		Projekt Centrálne API Manažment Platforma
<i>Kritéria pre štúdiu uskutočniteľnosti</i>		
Relevantný cieľ projektu	Projekt má stanovené relevantné ciele, ktoré vyplývajú z NKIVS a novely zákona o eGovernmente – zjednotenie prepojenia informačných systémov verejnej správy s externými systémami, vrátane komerčných subjektov, ktoré umožní vytváranie nových aplikačných riešení.	
Reforma procesov štátnej správy	Projekt vytvára technické predpoklady pre naplnenie širšej reformy verejnej správy – otvorenie digitálnych služieb VS tretím stranám. Služby eGovernmentu budú sprístupnené pre priame prepojenie s externými IS, čo komerčnému sektoru umožní budovať nad nimi inovatívne aplikácie a verejnému sektoru prinesie zníženie integračných nákladov.	
Dostatočné posúdenie alternatív	V multikriteriálnej analýze sa porovnávajú 3 alternatívy riešenia súčasného stavu (dopracovanie existujúcich systémov, vytvorenie platformy v plnom rozsahu, zakúpenie platformy v plnom rozsahu ako služby). Ekonomickou analýzou prínosov a nákladov sú posúdené 2 relevantné alternatívy.	
Štruktúra a opodstatnenosť nákladov	Náklady sú opísané v dostatočnej miere detailu. Nie sú spracované metodické usmernenia pravidiel monetizácie dopytov systému a výberu služieb, ktorých publikácia v platforme má byť výsledkom projektu. Pred uvoľnením finančných prostriedkov na realizáciu aktivít monetizácie vo výške 1,4 mil. eur je potrebné dopracovať metodické usmernenia.	
Výpočet prínosov podložený a dôveryhodný	Kvantifikovaným prínosom projektu sú nižšie náklady na vytvorenie centrálnej platformy (7,5 mil. eur) voči realizácii menších rezortných projektov (22,5 mil. eur - 60% hodnoty pri realizácii 5 ďalších rezortoch). Projekt nevytvára referenčnú hodnotu pre náklady tretích strán na publikovanie služieb vo vytváranej platforme.	
Analýza citlivosti	Projekt ostáva návratný aj pri náraste investičných nákladov preferovanej alternatívy o 50% (BCR 1,50). Pozitívnym rizikom je predpokladaná realizácia prínosov z testovacieho modulu, ktoré nevstupujú do analýzy citlivosti.	
Hodnotenie	Na základe predloženej štúdie očakávame, že obe alternatívy hodnotené v CBA budú spoločensky návratné. Štúdia preferuje alternatívu s vyšším pomerom prínosov a nákladov (BCR) 1,87. Pred uvoľnením finančných prostriedkov na realizáciu aktivít vo výške 1,4 mil. eur je potrebné dopracovať metodické usmernenia.	

Odporúčania

- Najneskôr pred realizovaním detailnej funkčnej špecifikácie vytvoriť metodické usmernenia ktoré definujú biznis model monetizácie a spôsob výberu a prioritizácie služieb publikovaných v rámci projektu.
- Pre verejnú správu sledovať náklady integrácie tretích strán na platformu a vytvárať referenčné hodnoty nákladov na integráciu IS VS.

Popis a ciele projektu

ÚPVII predkladá na riadiaci výbor OPII projekt „Centrálne API Manažment Platforma (Platforma pre publikovanie služieb štátu cez Open API)“ s počiatočnými investičnými nákladmi 7,5 mil. eur. Celkové náklady na vlastníctvo projektu za 10 rokov sú 13,4 mil. eur.

Cieľom projektu je zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti elektronických služieb a otvorených údajov pre občanov. Projekt vytvára technické predpoklady (API manažment platformu) pre naplnenie širšej reformy verejnej správy – otvorenie digitálnych služieb VS tretím stranám. Sprístupnenie platformy zjednoduší prepojenie e-Government služieb s externými systémami čo vytvorí nové príležitosti pre ich využitie v aplikáciách tretích strán, najmä komerčných subjektov.

Vytvorenie centrálnej platformy a publikovanie služieb v otvorenom štandarde vychádza zo strategických dokumentov a legislatívy. V zmysle novely zákona o e-Governmente bude povinnosťou orgánov verejnej moci vytváranie všetkých nových a postupná aktualizácia existujúcich elektronických služieb v súlade so štandardom a ich publikovanie prostredníctvom Centrálnej API manažment platformy. Publikácia digitálnych služieb v otvorenom štandarde (Open API) patrí medzi špecifické kroky realizácie akčného plánu národnej koncepcie informatizácie verejnej správy (NKIVS).

Analýza alternatív

Štúdia okrem ponechania súčasného stavu posudzuje tri technické alternatívy. Ekonomickou analýzou prínosov a nákladov sú posúdené 2 relevantné alternatívy. Alternatívy sa líšia najmä technickými charakteristikami a rozsahom vytváraného riešenia, pre ich hodnotenie definuje multikriteriálna analýza 7 KO kritérií

- A. Ponechanie aktuálneho stavu
- B. Realizovanie platformy s využitím synergií existujúcich projektov
- C. Realizovanie API Manažment platformy v plnom rozsahu
- D. Nákup API manažment platformy v plnom rozsahu ako služby

Tabuľka 1: Alternatívy riešenia aktuálneho stavu posúdené multikriteriálnou analýzou

Kritérium	Alt. B	Alt. C	Alt. D
Otvorenie a poskytovanie služieb tretím stranám (KO)	✓	✓	Čiastočne
Zvýšenie počtu prístupových kanálov (KO)	✓	✓	✓
Lacnejšie integračné väzby medzi jednotlivými OVM (KO)	✓	✓	
Súlad s NKIVS (KO)	✓	✓	
Súlad so schválenými SP (KO)	✓	✓	✓
Súlad s referenčnou architektúrou IISVS (KO)	✓	✓	
Hospodárenie a nakladanie s verejnými zdrojmi (KO)	✓		

Zdroj: ŠU Projektu

Ekonomické hodnotenie

Na základe predloženej štúdie očakávame, že obe alternatívy hodnotené v CBA budú spoločensky návratné. Štúdia preferuje alternatívu s vyšším pomerom prínosov a nákladov (BCR) 2,22. Časť prínosov nie je vyčíslená s dostatočnou spoľahlivosťou, po ich odpočítaní je BCR projektu 1,94. Predpokladáme, že zvyšné prínosy budú realizované, ich výšku však nevieme overiť.

Ekonomická analýza porovnáva dve alternatívy, v oboch prípadoch viac ako 90 % investičných a prevádzkových nákladov predstavuje vytvorenie a prevádzka aplikácie.

- Realizovanie API manažment platformy v plnom rozsahu
- Alternatívu, v ktorej sú implementované len funkcionality nevyhnutné pre dosiahnutie deklarovaných prínosov (tzv. 80/20)

Tabuľka 2: Ekonomické porovnanie alternatív

	Realizácia nutných modulov	Realizácia v plnom rozsahu
Celkové náklady vlastníctva	13,4	16,8
<i>Investičné náklady</i>	7,0	8,2
<i>Prevádzkové náklady</i>	5,9	8,0
<i>Riadenie projektu</i>	0,5	0,6
Spoločensko-ekonomické prínosy	22,5	22,5
Ekonomická čistá súčasná hodnota (ENPV)	8,6	6,2
Pomer prínosov a nákladov (BCR)	1,87	1,50

Zdroj: CBA Projektu

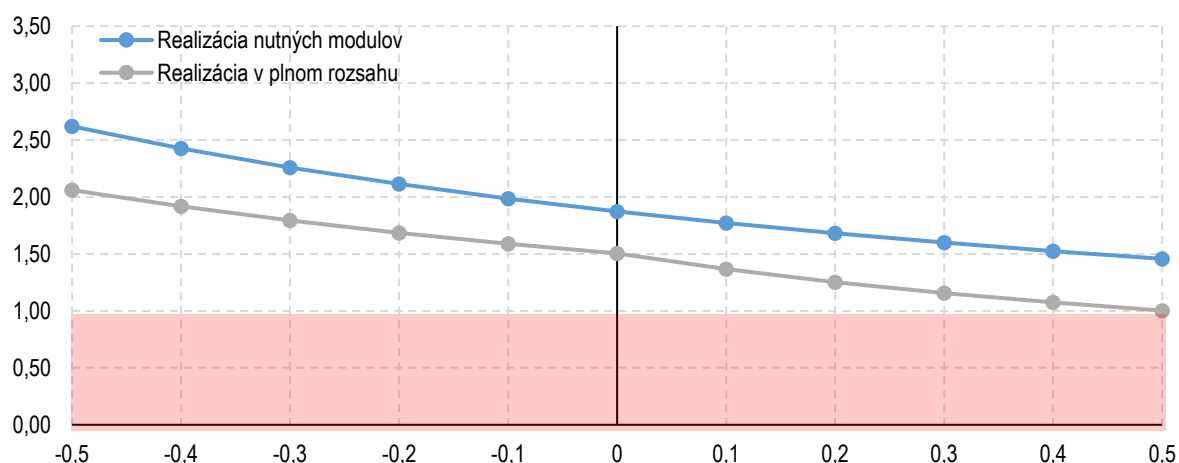
Pravidlá pre aplikáciu monetizácie nie sú definované, investičné náklady na zabezpečenie funkcionality sú 0,5 mil. eur. Hlavnými funkcionalitami modulu sú monitorovanie používania publikovaných služieb, v prípade prekročenia stanovených limitov zúčtovanie subjektu a komunikácia so Štátnou pokladnicou. Pravidlá pre spolpatnenie nie sú definované. Pred uvoľnením finančných prostriedkov na realizáciu funkcionalít odporúčame spracovať a publikovať metodický pokyn, ktorý detailne popíše pravidlá monetizácie prístupov.

Rozpočet obsahuje podporu pripájania služieb vo výške 0,9 mil. eur, metodika ich výberu nie je definovaná. Jedným z cieľov projektu je publikovať v centrálnej platforme 50 digitálnych služieb. Metodika ktorá definuje postup pre ich výber a prioritizáciu nie je definovaná. Pred uvoľnením finančných prostriedkov na realizáciu aktivity odporúčame spracovať a publikovať metodický pokyn a zaktualizovať zoznam publikovaných služieb.

Prínosy projektu plynú z nižších obstarávacích a implementačných nákladov komplexnej centrálnej API manažment platformy voči alternatíve viacerých menších projektov. Pre výpočet potenciálnych úspor bolo použitých 60% nákladov projektu, ktoré by boli potrebné na implementáciu vlastných platforiem na ďalších 5 OVM. Dôvodom zníženia nákladov je nižšia komplexnosť API manažmentu. Úspora bola stanovená z 20% ako zníženie nákladov na moduly, ktoré by nebolo potrebné vyvinúť (Publikovanie API, PaaS API) a z 20% celkovou nižšou komplexnosťou ostatných modulov.

Analýza citlivosti a rizík

Spoločenská návratnosť projektu je dostatočne robustná voči zmene investičných nákladov. Pri náraste o 50% je pomer prínosov a nákladov preferovanej alternatívy (realizácia nutných modulov) 1,50.

Graf 1: Analýza citlivosti projektu na zmenu investičných nákladov

Zdroj: CBA Projektu